

Den første, der får ordet, er hr. Holger K. Nielsen som ordfører for forespørgerne for begrundelse.

Kl. 10:02

Begrundelse

(Ordfører for forespørgerne)

Holger K. Nielsen (SF):

Hvorfor skal vi i Folketinget beskæftige os med demokratiets tilstand i Rusland? Fordi udviklingen i Rusland har betydning for udviklingen i hele Europa. Rusland er med sin enorme størrelse umulig at komme uden om, når vi diskuterer udviklingen i Europa, fordi Rusland har vetoret i FN's Sikkerhedsråd; hvad de russiske magthavere tænker og gør, har stor betydning, også for os.

Det nyligt overståede parlamentsvalg afspejlede, hvad nogle af os har været opmærksomme på i længere tid, nemlig at demokratiet forværes. Der var ikke tale om et valg, der lever op til almindelige demokratiske standarder, hvad der også er påpeget af OSCE. Meget tyder på, at præsidentvalget bliver en gentagelse af denne farce; Putin skal for enhver pris fastholde magten.

Rusland styres reelt af Putin og hans parti, Rusland er igen blevet et etpartisystem. Oppositionspartier har ingen reelle muligheder for at komme igennem til offentligheden. Pressen styres benhårdt af staten. Kritikere risikerer at blive dræbt eller chikaneret. Mordet på Anna Politkovskaja er fortsat uopklaret, og intet tyder på, at der vil ske noget. Menneskerettighedsgrupper og andre ngo'er kan ikke arbejde. Tjetjenerne lider fortsat under det brutale styre, Putin har indsat, hvad den norske forfatter Åsne Seierstad med brutal klarhed fremhæver i sin seneste bog, som netop er udkommet på dansk. Russisk nationalisme har fået en opblomstring, og retorikken er blevet stadig mere antivistlig; chikanen mod British Council og dets leder, Stephen Kinock, er i den forbindelse del af et større mønster.

Er en ny kold krig på vej? Nej, forhåbentlig ikke. Men for at undgå en sådan er det vigtigt, at også vi i det danske Folketing diskuterer den danske ruslandspolitik, fordi udviklingen i Rusland er så vigtig for os. Jeg ser derfor frem til udenrigsministerens besvarelse.

Kl. 10:04

Formanden:

Tak til hr. Holger K. Nielsen. Så er det udenrigsministeren for besvarelse.

Kl. 10:04

Besvarelse

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg siger tak for hr. Holger K. Niensens forespørgsel.

Med Sovjetunionens sammenbrud opstod der i Europa en uventet mulighed for, at Rusland kunne finde sin naturlige plads i et demokratisk Europa. Der opstod et Rusland, som var rede til at vedkende sig sine kulturelle rødder i Europa og gennemgå en hurtig politisk og økonomisk modernisering. Det er afgørende vigtigt for os at fastholde dette perspektiv. Udviklingen i Rusland har i de seneste år været præget af økonomisk vækst, men desværre også af tilbagegang for demokratiet, som hr. Holger K. Nielsen påpegede.

Lad mig her nævne nogle eksempler på den tilbagegang: Guvernørerne i Ruslands føderale enheder er ikke længere folkevalgte; parlamentets førstekammer, Føderationsrådet, er ikke længere folkevalgt; pressefriheden er under pres; de landsdækkende tv-stationer er reelt under statskontrol; der har fundet drab sted på talrige kritiske journalister, og drabet på Anna Politkovskaja, som hr. Holger K. Nielsen fremhævede, vil ikke blive glemmt; civilsamfundet er under pres på grund af vidtgående krav om registrering og rapportering fra ngo'erne.

Selvfølgeligt må der foretages en helhedsvurdering, en helhedsvurdering af udviklingen, og man skal ikke dømmе Rusland på enkelte tiltag. Demokratiet kan jo leve med meget forskellige formelle regler og institutioner, og hvert land har sin egen historie.

Der er naturligvis også behov for, at et politisk system er effektivt. En del af præsident Putins bestræbelser på at styrke centralmagten kan ses som et forsøg på at løse reelle problemer, f.eks. at sikre, at regionerne ikke lovgiver i modstrid med føderal lovgivning.

Tilbage står imidlertid, at det er gået ud over demokratiet. Vi er dog ikke tilbage i Sovjetunionens tid, hvor man systematisk søgte at lukke samfundet for kontakter med udlandet. Der er fri udrejse for borgerne, og mange benytter sig jo af det: det er relativt let for russere, som vil, at skaffe sig information fra udlandet – internettet er jo frit og bruges i stigende omfang, om end